

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від _____ 2024 р. № _____

**ЗМІНИ,
що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України щодо здійснення
рубок в лісах України**

1. У постанові Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 р. № 724 «Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів» (Офіційний вісник України, 2007 р., № 37, ст. 1478; 2013 р., № 82, ст. 3041; 2020 р., № 2, ст. 62, 2022, № 45, ст. 2452):

1) назву викласти в такій редакції:

«Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів, проведення інших рубок та робіт, пов'язаних і не пов'язаних із веденням лісового господарства»;

2) пункт 1 викласти в такій редакції:

«1. Затвердити Правила поліпшення якісного складу лісів, проведення інших рубок та робіт, пов'язаних і не пов'язаних із веденням лісового господарства, що додаються».

3) у Правилах поліпшення якісного складу лісів, затверджених зазначеною постановою:

назву викласти в такій редакції:

«Правила поліпшення якісного складу лісів, проведення інших рубок та робіт, пов'язаних і не пов'язаних із веденням лісового господарства»;

пункт 1 викласти в такій редакції:

«1. Ці Правила визначають основні вимоги до:

здійснення лісогосподарських заходів, спрямованих на підвищення стійкості та продуктивності деревостанів, збереження біорізноманіття лісів, їх оздоровлення і посилення захисних, санітарно-гігієнічних, оздоровчих та інших функцій шляхом проведення рубок формування і оздоровлення лісів;

проведення інших рубок та робіт, пов'язаних і не пов'язаних із веденням лісового господарства.»;

пункт 4 викласти в такій редакції:

«4. Підставою для рубок формування і оздоровлення лісів, інших рубок та робіт, пов'язаних і не пов'язаних із веденням лісового господарства, є

УВ
Міндовкілля
№25/1-22/7924-24 від 18.06.2024
КЕП: Стрільць Р. О. 18.06.2024 11:24
58E2D9E7F900307B0400000035892F0070AAA500
Сертифікат дійсний з 08.07.2022 18:37 до 08.07.2024
18:37

матеріали лісовпорядкування або обстежень, які проводяться власниками лісів і постійними лісокористувачами.

Обстеження проводяться комісіями, створеними власниками лісів і постійними лісокористувачами. При обстеженні насаджень на предмет доцільності проведення рубок формування і оздоровлення лісів, інших рубок та робіт, пов'язаних і не пов'язаних з веденням лісового господарства, до складу таких комісій включаються за згодою представники органу місцевого самоврядування, на території якого розташовані насадження, державної лісовпорядної організації, державних спеціалізованих лісозахисних підприємств та громадськості. При проведенні інших рубок та робіт, не пов'язаних з веденням лісового господарства, до складу комісії включаються представники підприємств, установ та організацій, зацікавлених у проведенні таких рубок та робіт.

У разі проведення рубок та робіт у деревостанах, незапроектованих лісовпорядкуванням, власники лісів і постійні лісокористувачі повідомляють про це орган виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища Автономної Республіки Крим, обласну, Київську та Севастопольську міські держадміністрації.

Матеріали обстежень комісій, створених відповідно до цього пункту, долучаються до документів, які подаються власниками лісів або постійними лісокористувачами для видачі спеціального дозволу на спеціальне використання лісових ресурсів (лісорубного квитка).»;

у пункті 47 слова «квартальних просік і створення протипожежних розривів» замінити словами «і розчищення кварталних просік, відновлення і розчищення межових ліній, створення протипожежних розривів та догляд за ними»;

пункт 51 викласти в такій редакції:

«51. Догляд за формою стовбура та крони дерев здійснюється в усіх категоріях лісів, крім лісів природоохоронного, історико-культурного призначення, і проводиться для підвищення якості вирощуваних насаджень, поліпшення їх санітарного стану, запобігання розповсюдження низових лісових пожеж на сусідні ділянки або перехід їх у верхові пожежі (підняття крон дерев) шляхом видалення сучків і частини живих нижніх гілок, усунення аварійно-небезпечних гілок.

Підняття крон дерев проводиться у молодняках та середньовікових хвойних деревостанах, які знаходяться за межами смуг відведення залізниць та автомобільних доріг, шляхом видалення гілок та сучків у смугах шириною не більше 50 метрів від краю проїзної частини.

Обрізування сучків і частини живих гілок при піднятті крон повторюється через 4-6 років і доводиться до висоти 7-8 метрів.»;

у пункті 52 слова «квартальних просік» замінити словами «і розчищенням квартальних просік, відновленням і розчищенням межових ліній»;

у пункті 53 після слів «протипожежних розривів» доповнити словами «та догляду за ними»;

після пункту 53 доповнити новими розділами та пунктами 54-71 такого змісту:

«Інші рубки та роботи, пов'язані з веденням лісового господарства

54. До інших рубок та робіт, пов'язаних з веденням лісового господарства, належать:

догляд за об'єктами постійної лісонасінневої бази;

формування пожежостійких узлісь;

рубки, пов'язані з будівництвом лісових автомобільних доріг та доглядом за існуючими лісовими автомобільними дорогами;

рубка для збереження біорізноманіття в лісах;

рубка небезпечних дерев у зовнішніх зонах безпеки вздовж лісосік;

рубка модельних дерев (при здійсненні лісовпорядкування, лісопатологічного обстеження і відведення лісосік);

вирубівання дерев і чагарників при гасінні лісових пожеж;

ліквідація захаращеності;

вирубівання дерев і чагарників у разі переведення земельних лісових ділянок до нелісових земель.

55. Догляд за об'єктами постійної лісонасінневої бази (далі – ПЛНБ) здійснюється з метою формування та підвищення ефективності їх використання шляхом проведення таких рубок:

догляду за формою стовбура і крони – формування стовбура та крони насінних дерев, а також видалення суміжних дерев, які пригнічують їх ріст;

селекційного догляду за лісонасінневою ділянкою – зріджування основного ярусу деревостану, видаленню мінусових, хворих та ослаблених дерев, догляд за кронами та стовбурами насінневих дерев;

лісівничого догляду за лісонасінневою плантацією – селекційне зрідження, обезвершинення, обрізка гілок;

догляду за підліском або підростом на об'єктах ПЛНБ – вирубування підліску, підросту для обліку очікуваного врожаю та з метою покращення умов заготівлі насіння;

формування оптимальної густоти – формування постійної лісонасінневої ділянки, покращення умов росту та плодоношення на лісонасінневих ділянках і лісонасінневих плантаціях.

Підставою для здійснення догляду за об'єктами ПЛНБ є матеріали лісовпорядкування.

56. Формування пожежостійких узлісь проводиться в усіх категоріях лісів, крім лісів природоохоронного, історико-культурного призначення, у хвойних деревостанах усіх вікових категорій на межі лісових ділянок та земель сільськогосподарського призначення, заплавам, пасовищам, дачних кооперативів, населених пунктів з метою зниження інтенсивності пожежі та полегшення її гасіння пожежно-рятувальними підрозділами, шляхом зрідження деревостану до повноти 0,4-0,5 у смугах шириною подвійної висоти деревостану.

Підставою для формування пожежостійких узлісь є матеріали лісовпорядкування.

У смугах пожежостійких узлісь здійснюються заходи з регулярного видалення підліску і підросту та зменшення накопичення наземних горючих матеріалів шляхом здійснення профілактичних відпалів та прокладенням мінералізованих смуг.

57. Рубки, пов'язані з будівництвом лісових автомобільних доріг, проводяться з метою звільнення від дерев і кущів трас майбутніх лісових автомобільних доріг. Перелік лісових ділянок для будівництва лісових автомобільних доріг визначається матеріалами лісовпорядкування. Ширина просік лісових автомобільних доріг визначається проектною документацією, але не може бути більшою 20 метрів.

Рубки, пов'язані з доглядом за лісовими автомобільними дорогами проводяться з метою утримання їх у належному стані шляхом звільнення існуючих лісових автомобільних доріг від дерев і кущів, а також від небезпечних дерев у смузі шириною не більше висоти деревостану від краю проїзної частини.

58. Рубка для збереження біорізноманіття в лісах проводиться з метою дотримання мінімальних вимог до охоронних зон щодо окремих об'єктів Червоної книги України шляхом видалення конкурентних видів з урахуванням вимог Додатку 2 до Порядку створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 2023 р. № 499 (Офіційний вісник України, 2023 р., № 25, ст. 2903).

59. Рубка небезпечних дерев у зовнішніх зонах безпеки вздовж лісосік проводиться з метою забезпечення безпечних умов праці при розробленні лісосік з урахуванням мінімальних вимог щодо безпеки і здоров'я на роботі працівників лісового господарства та під час виконання робіт із зеленими насадженнями, затверджених наказом Міністерства економіки України 27 листопада 2023 р. № 17953, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 13 грудня 2023 р. за № 2167/41223 (Офіційний вісник України, 2024 р., № 9, ст. 548) (далі – Мінімальні вимоги).

До небезпечних дерев відносяться дерева з характеристиками та параметрами, визначеними Мінімальними вимогами.

60. Рубка модельних дерев проводиться з метою забезпечення якості здійснення лісовпорядкування та лісопатологічних обстежень, а також відведення і таксації лісосік у лісах, у кількості не більше 15 дерев.

61. Вирубування дерев і чагарників при гасінні лісових пожеж проводиться з метою забезпечення оперативного та безпечного застосування способів і прийомів гасіння лісових пожеж.

62. Вимоги до призначення і здійснення ліквідації захаращеності визначені Санітарними правилами в лісах України, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555.

63. Вирубування дерев і чагарників у разі переведення земельних лісових ділянок до нелісових земель здійснюються відповідно до Порядку вирубування дерев і чагарників та використання одержаної при цьому деревини у разі зміни цільового призначення земельних лісових ділянок або встановлення сервітуту з метою їх використання в цілях, не пов'язаних із веденням лісового господарства, та переведення земельних лісових ділянок до нелісових земель, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 лютого 2023 р. № 105 (Офіційний вісник України, 2023 р., № 19, ст. 1088).

Інші рубки та роботи, не пов'язані з веденням лісового господарства

64. До інших рубок та робіт, не пов'язаних з веденням лісового господарства, належать:

рубки небезпечних дерев (крім небезпечних дерев у зовнішніх зонах безпеки вздовж лісосік);

вирубування дерев і чагарників у разі зміни цільового призначення земельних лісових ділянок, встановлення на земельні лісові ділянки земельного сервітуту, з метою їх використання в цілях, не пов'язаних із веденням лісового господарства;

рубки дерев і чагарників, пов'язані з доглядом за спеціальними зонами об'єктів енергетики, охоронними та санітарно-захисними зонами об'єктів нафтогазової галузі, охоронними зонами електронних комунікаційних мереж та об'єктів трубопровідного транспорту;

рубки дерев і чагарників, пов'язані з розчищенням смуг вздовж кордону;

рубки дерев і чагарників, пов'язані з розчищенням судноплавних водних шляхів та берегової смуги внутрішніх водних шляхів;

рубки дерев і чагарників, пов'язані з розчищенням територій особливого режиму навколо військових об'єктів;

рубки дерев і чагарників, пов'язані з потребами для оборони та безпеки держави;

рубки дерев і чагарників, пошкоджених внаслідок воєнних (бойових) дій.

65. Рубка небезпечних дерев (крім небезпечних дерев у зовнішніх зонах безпеки вздовж лісосік) здійснюється при загрозі життю, здоров'ю громадян,

майну фізичних та/або юридичних осіб, об'єктам інфраструктури за зверненням територіальних громад та/або юридичних осіб.

До переліку лісових ділянок, де можливе проведення рубок небезпечних дерев (крім небезпечних дерев у зовнішніх зонах безпеки вздовж лісосік), відносять небезпечні території, межі яких встановлені відповідно до Мінімальних вимог, які розташовані:

уздовж берегів річок, навколо озер, водойм та інших водних об'єктів;

уздовж автомобільних доріг загального користування, залізничних колій, лінійних об'єктів енергетичної інфраструктури, трубопроводів та інших комунікацій;

біля житлової та громадської забудови, об'єктів рекреаційного призначення, об'єктів виробничої, соціальної та критичної інфраструктури.

В межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду під час здійснення рубок небезпечних дерев уся деревина обраховується як неліквідна і залишається в якості мертвої деревини з метою збереження біорізноманіття в лісах, крім випадків, які погіршують санітарний, протипожежний стан лісів, їх рекреаційну привабливість.

66. Вирубування дерев і чагарників у разі зміни цільового призначення земельних лісових ділянок, встановлення на земельні лісові ділянки земельного сервітуту, з метою їх використання в цілях, не пов'язаних із веденням лісового господарства, здійснюється відповідно до Порядку вирубування дерев і чагарників та використання одержаної при цьому деревини у разі зміни цільового призначення земельних лісових ділянок або встановлення сервітуту з метою їх використання в цілях, не пов'язаних із веденням лісового господарства, та переведення земельних лісових ділянок до нелісових земель, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 лютого 2023 р. № 105.

67. Рубки дерев і чагарників, пов'язані з доглядом за існуючими спеціальними зонами об'єктів енергетики, охоронними та санітарно-захисними зонами об'єктів нафтогазової галузі, охоронними зонами електронних комунікаційних мереж та об'єктів трубопровідного транспорту проводяться з метою забезпечення нормальних умов їх експлуатації, запобігання ушкодженню, а також для зменшення їх негативного впливу на людей, суміжні землі, природні об'єкти та навколишнє природне середовище в цілому.

Підставою проведення таких рубок є звернення операторів відповідних мереж та/або юридичних і фізичних осіб, діяльність яких безпосередньо стосується зазначених об'єктів.

Рубки дерев і чагарників проводяться у смугах, розмір яких визначено Законами України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів», «Про нафту і газ», «Про електронні комунікації» та «Про трубопровідний транспорт».

68. Рубки дерев і чагарників, пов'язані з розчищенням смуг вздовж кордону проводяться за зверненнями військових частин Адміністрації Державної прикордонної служби для будівництва, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій в межах прикордонної смуги, ширина якої визначена статтею 22 Закону України «Про державний кордон України».

69. Рубки дерев і чагарників, пов'язані з розчищенням судноплавних водних шляхів та берегової смуги внутрішніх водних шляхів, проводяться за зверненнями юридичних і фізичних осіб, діяльність яких безпосередньо стосується зазначених об'єктів, у смугах, розмір яких визначено Законом України «Про внутрішній водний транспорт», з метою забезпечення ефективного та безпечного використання внутрішніх водних шляхів і стратегічних об'єктів інфраструктури внутрішнього водного транспорту для судноплавства та видимості берегових засобів навігаційного обладнання, а також для геодезичного обґрунтування при зйомках ділянок русел річок.

70. Розчищення територій особливого режиму навколо військових об'єктів здійснюється згідно з нормами законодавства, зокрема статтею 101 Лісового кодексу України, Закону України «Про використання земель оборони».

71. Рубки дерев і чагарників, пов'язані з потребами для оборони та безпеки держави, а також пошкоджених внаслідок воєнних (бойових) дій здійснюються відповідно до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2024 р. № 454 «Деякі питання ведення лісового господарства у період дії правового режиму воєнного стану та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 р. № 724» (Офіційний вісник України, 2024 р., № 21, ст. 2501)».

У зв'язку з цим пункти 54-56 вважати відповідно пунктами 72-74;

пункт 72 викласти в такій редакції:

«72. Лісові ділянки для проведення рубок формування і оздоровлення лісів, інших рубок та робіт, пов'язаних і не пов'язаних із веденням лісового господарства, виділяються відповідно до Інструкції з відведення і таксації лісосік у лісах, затвердженої Міндовкілля за поданням Держлісагентства.»;

пункт 73 викласти в такій редакції:

«73. Для проведення рубок формування і оздоровлення лісів, інших рубок та робіт, пов'язаних і не пов'язаних із веденням лісового господарства, видається спеціальний дозвіл на спеціальне використання лісових ресурсів (лісорубний квиток) відповідно до статті 69 Лісового кодексу України.»;

пункт 74 викласти в такій редакції:

«74. Строк заготівлі та вивезення деревини, а також спосіб очищення місць рубок від порубкових решток визначається у спеціальному дозволі на спеціальне використання деревини (лісорубному квитку).

Огляд місць рубок формування і оздоровлення лісів, інших рубок та робіт, пов'язаних і не пов'язаних з веденням лісового господарства, проводиться в установленому законодавством порядку.».

2. У пункті 51 Порядку спеціального використання лісових ресурсів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 р. № 761 «Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів» (Офіційний вісник України, 2007 р., № 39, ст. 1550; 2012 р., № 1, ст. 21; 2013 р., № 82, ст. 3041) виключити слова «за погодженням з обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями, органом виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища Автономної Республіки Крим».

3. У абзаці другому та третьому пункту 7 Порядку вирубування дерев і чагарників та використання одержаної при цьому деревини у разі зміни цільового призначення земельних лісових ділянок або встановлення сервітуту з метою їх використання в цілях, не пов'язаних із веденням лісового господарства, та переведення земельних лісових ділянок до нелісових земель, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 4 лютого 2023 р. № 105 (Офіційний вісник України, 2023 р., № 19, ст. 1088), після слів «інших рубок» доповнити словами «та робіт».

4. У постанові Кабінету Міністрів України від 12 травня 2023 р. № 483 «Про реалізацію експериментального проекту щодо видачі спеціального дозволу на спеціальне використання лісових ресурсів (лісорубного квитка) та сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів в електронній формі» (Офіційний вісник України, 2023 р., № 51, ст. 2846; 2024 р., № 26, ст. 1655):

1) у абзаці третьому пункту 5 слова і цифри «пункту 50» замінити словами і цифрами «пунктів 50-55»;

2) у Порядку реалізації експериментального проекту щодо видачі спеціального дозволу на спеціальне використання лісових ресурсів (лісорубного квитка) в електронній формі, затвердженому зазначеною постановою:

у абзаці першому пункту 7:

доповнити після слів «оздоровлення лісів» словами «інші рубки та роботи, пов'язані і не пов'язані з веденням лісового господарства»;

замінити слова «а також проріджування» словами «проріджування, інших рубок та робіт, пов'язаних і не пов'язаних з веденням лісового господарства»;

у пункті 11:

абзац п'ятий викласти в такій редакції:

«копія таксаційного опису ділянки, що проектується під рубку, складеного відповідно до Порядку здійснення лісовпорядкування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2023 р.

№ 112, або акта обстеження, складеного відповідно до Правил утримання та збереження полезахисних лісових смуг, розташованих на землях сільськогосподарського призначення, затвердженого постановою кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 р. № 650 (Офіційний вісник України, 2020 р., № 62, ст. 2007)»;

у абзаці десятому слова «а також проріджування» замінити словами «проріджування, інших рубок та робіт, пов'язаних і не пов'язаних з веденням лісового господарства»;

абзац п'ятнадцятий після слів «оздоровлення лісів» доповнити словами «інших рубок та робіт, пов'язаних і не пов'язаних з веденням лісового господарства»;

абзац дев'ятий пункту 12 викласти в такій редакції:

«копія таксаційного опису ділянки, що проектується під рубку, складеного відповідно до Порядку здійснення лісовпорядкування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2023 р. № 112, або акта обстеження, складеного відповідно до Правил утримання та збереження полезахисних лісових смуг, розташованих на землях сільськогосподарського призначення, затвердженого постановою кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 р. № 650»;

абзац десятий пункту 13 викласти в такій редакції:

«копія таксаційного опису ділянки, що проектується під рубку, складеного відповідно до Порядку здійснення лісовпорядкування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2023 р. № 112, або акта обстеження, складеного відповідно до Правил утримання та збереження полезахисних лісових смуг, розташованих на землях сільськогосподарського призначення, затвердженого постановою кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 р. № 650»;

у пункті 14:

у абзаці першому слова «здійснення інших заходів,» замінити словами «проведення інших рубок та робіт, пов'язаних і»;

абзац четвертий викласти в такій редакції:

«копія таксаційного опису ділянки, що проектується під рубку, складеного відповідно до Порядку здійснення лісовпорядкування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2023 р. № 112, або акта обстеження, складеного відповідно до Правил утримання та збереження полезахисних лісових смуг, розташованих на землях сільськогосподарського призначення, затвердженого постановою кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 р. № 650»;

у абзаці п'ятому слова «а також проріджування» замінити словами «проріджування, інших рубок та робіт, пов'язаних і не пов'язаних з веденням лісового господарства»;

у абзаці сьомому слово «заходів,» замінити словами «рубок та робіт, пов'язаних і»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«У випадку, передбаченому пунктом 4 Правил поліпшення якісного складу лісів, проведення інших рубок та робіт, пов'язаних і не пов'язаних із веденням лісового господарства, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 р. № 724, додатково подається акт обстеження деревостанів, в яких планується провести рубки формування і оздоровлення лісів, інших рубок та робіт, пов'язаних і не пов'язаних з веденням лісового господарства, який повинен містити інформацію про підстави для проведення рубки та про повідомлення органу виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій.»;

пункт 22 доповнити новим абзацом такого змісту:

«У разі прийняття рішення про відстрочення лісорубного квитка до нього вносяться зміни щодо термінів відстрочення на заготівлю або вивезення деревини.».
